

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 161

van **INGRID LIETEN**

datum: 4 februari 2016

aan **ANNEMIE TURTELBOOM**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Energiearmoede - 65-plussers

De Barometer Energiearmoede van de Koning Boudewijnstichting die eind 2015 werd gepubliceerd (Delbeke & Meyer, 2015) hanteert een reeks indicatoren om in kaart te brengen hoeveel gezinnen in België geconfronteerd worden met hoge en moeilijk betaalbare energiekosten. De barometer stelt dat in 2013 in totaal niet minder dan 18,5% van de gezinnen potentieel wordt getroffen door een "geobjectiveerde" vorm van energiearmoede, waar dan nog zo'n 3% van de gezinnen bijkomt die enkel door de meer subjectieve vorm van energiearmoede worden getroffen. Eenoudergezinnen (waarvan meer dan 80% met een vrouw als gezinshoofd), alleenstaanden en gezinnen met een enkele oudere zijn bijzonder kwetsbaar voor de verschillende vormen van energiearmoede. Alleenstaande ouderen worden vaak geconfronteerd met een aanzienlijke daling van hun inkomen, maar moeten toch nog steeds een woning verwarmen die te groot is in verhouding tot hun huidige behoeften.

De barometer wijst duidelijk op de kwetsbare positie van alleenstaande ouderen. Veel ouderen wonen immers in verouderde, slecht geïsoleerde en energieverblindende woningen. Wanneer de bijbehorende hoge gas- en elektriciteitsfacturen betaald moeten worden met één (vaak laag) pensioen, krijgen heel wat ouderen het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. Concreet wordt 26,6 procent van de alleenstaande ouderen geconfronteerd met overmatig hoge energiefacturen en houdt 7 procent het energieverbruik 'abnormaal laag' om toch rond te kunnen komen. Deze percentages liggen hoger dan die voor de totale Belgische bevolking (respectievelijk 14 procent en 4,7 procent).

Verder blijken ook huurders opnieuw een kwetsbare bevolkingscategorie (19,77 procent voor gemeten energiearmoede en 9,7 procent voor verborgen energiearmoede). Toch blijft energiearmoede onder ouderen niet beperkt tot huurders. De barometer stelt ook bij de gezinnen met een afbetaalde woning (voornamelijk ouderen) vast dat 15,4 procent van hen geconfronteerd wordt met overmatig hoge energiefacturen. Hieruit blijkt opnieuw dat de onaangepaste woningen van heel wat ouderen hen voor bijkomende uitdagingen plaatst die onvoldoende tot uiting komen in de algemene armoedecijfers.

Mede naar aanleiding van deze Energiebarometer trok de Vlaamse Ouderenraad aan de alarmbel verwijzende naar de stijgende onkosten waarmee deze ouderen recentelijk werden geconfronteerd zoals:

- de afschaffing van de gratis hoeveelheid elektriciteit;

- de btw-verhoging op elektriciteit van 6 procent naar 21 procent;
- de stijging van de distributienettarieven;
- de stroomheffing van minstens 100 euro per aansluiting;
- de doorrekening van de vennootschapsbelasting voor intercommunales in de elektriciteitsfactuur.

De Ouderenraad stelt dan ook dat het geheel aan besparingsmaatregelen zowel federaal als Vlaams, niet in verhouding staat tot de voorziene compensaties (o.a. de stijging van de laagste en oudste pensioenen via de welvaartsenveloppe met 1 à 2%).

In het licht van bovenvermelde analyse is het belangrijk om de sociale impact van eventuele verdere besparingen zorgvuldig te bewaken en te allen tijde hiervoor een armoedetoets door te voeren. Bovendien is het absoluut noodzakelijk om in bijkomende compenserende maatregelen voor ouderen te voorzien. Prioritaire doelgroepen hiervoor zijn alleenstaande ouderen, oudere huurders en ouderen met hoge zorgkosten

1. in hoeverre wordt binnen het energiearmoedebelid rekening gehouden met de positie van kwetsbare ouderen?
2. Heeft de minister zicht op het aantal 65-plussers dat het afgelopen jaar werd afgesloten van gas en elektriciteit? Graag cijfers per provincie.
3. Hoeveel dossiers van 65-plussers werden besproken op de LAC's in 2014 en 2015? Graag cijfers per provincie
4. Wat is het percentage 65-plussers dat momenteel gebruik maakt van het sociaal tarief voor gas en elektriciteit? Graag cijfers per provincie
 - a) Hoeveel 65-plussers maakten de afgelopen drie jaren gebruik van de energiescan? Graag cijfers per provincie.
 - b) Hoeveel 65-plussers leven er vandaag met een budgetmeter? Graag cijfers per provincie.
 - c) Hoeveel 65-plussers maken gebruik van de stookoliepremie? Graag cijfers per provincie.

ANNEMIE TURTELBOOM

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 161 van 4 februari 2016

van **INGRID LIETEN**

1. Het energiearmoedebeleid richt zich generiek op de doelgroep van mensen die te kampen hebben met betalingsproblemen voor verbruiksfacturen van elektriciteit en aardgas. De sociale openbardiensverplichtingen opgelegd aan de leveranciers en de distributienetbeheerders zijn erop gericht om schuldopbouw zoveel als mogelijk te vermijden. Diverse procedures en instrumenten zoals afbetalingsplannen kunnen worden aangewend om te vermijden dat mensen hun energieschulden niet kunnen terugbetalen. Enkel als er echt geen oplossing kan worden gevonden, kan de klant afgesloten worden. Dit wordt echter zo veel mogelijk vermeden. Binnen de sociale beschermingsmaatregelen zijn er geen specifieke maatregelen die exclusief gericht zijn op kwetsbare ouderen. Leeftijd is met andere woorden in de toepassing van deze maatregelen geenszins een discriminerende factor: alle Vlamingen die te kampen hebben met energiearmoede worden op dezelfde manier beschermd. In het kader van hun wettelijke opdrachten verzamelen de distributienetbeheerders bijgevolg niet systematisch gegevens over de leeftijd van de huishoudelijke eindafnemers.

Wat de distributienetbeheerders wel weten is welke klanten het statuut beschermde afnemer hebben. Ouderen vormen wellicht een aanzienlijk aandeel in deze groep. Het Vlaams statuut beschermde afnemer valt samen met de federaal bepaalde categorieën van rechthebbenden op de sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas, met name:

- mensen die een uitkering krijgen van het OCMW;
- mensen die een uitkering ontvangen van de FOD Sociale Zekerheid, Directie generaal Personen met een Handicap;
- mensen met een inkomensgarantie voor ouderen, een gewaarborgd inkomen voor bejaarden of een tegemoetkoming voor personen met een handicap ontvangen vanwege de Rijksdienst voor Pensioenen.

De sociale maximumprijs van aardgas is bijkomend van toepassing op sociale huurders die een woongelegenheden betrekken in appartementsgebouwen met verwarming op aardgas door middel van een collectieve installatie.

Vanaf 2010 worden de sociale maximumprijzen automatisch toegepast. De FOD Economie deelt om de drie maanden aan de leveranciers (met inbegrip van de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier), mee aan welke klanten zij het sociaal tarief moeten toekennen. De FOD Economie verzamelt daartoe gegevens bij de verschillende instanties (energieleveranciers, Rijksregister, Kruispuntbank Sociale Zekerheid). Deze manier van werken brengt met zich mee dat leveranciers noch distributienetbeheerders zelf over detailinformatie over het sociale statuut of de leeftijd van hun klanten beschikken.

In de jaarlijkse rapportage van statistieken met betrekking tot de toepassing van de sociale openbardiensverplichting bezorgen de distributienetbeheerders aan de VREG de gegevens opgesplitst naar beschermde en niet beschermde afnemers. (zie <http://www.vreg.be/nl/sociale-openbardiensverplichtingen>). Een verdere

opsplitsing naar onderliggende statuten is niet beschikbaar om redenen van privacybescherming.

Los van het voorgaande bekwamen de distributienetbeheerders wel een machtiging die hen in functie van de toepassing van de hen bij wet opgelegde taken, voor individuele dossiers toegang verleent tot gegevens uit het Rijksregister, waaronder de geboortedatum. Deze databank wordt echter om redenen van privacybescherming geenszins structureel gekoppeld aan het klantenbestand van de distributienetbeheerders.

2. Zoals vermeld in het antwoord op vraag 1, beschikken de distributienetbeheerders niet over leeftijdsgegevens van hun klanten. Bijgevolg heb ik geen zicht op het aantal afgesloten huishoudelijke eindafnemers in de leeftijdscategorie boven 65 jaar.
3. Om voormelde reden heb ik geen zicht op het aantal 65-plussers wiens dossier werd besproken op de LAC.
4. Om dezelfde reden heb ik geen zicht op het aantal 65-plussers dat de afgelopen drie jaren kon genieten van de sociale maximumprijzen voor elektriciteit en aardgas